

תפ"ח 13100/03/21 - מדינת ישראל נגד מוחמד דעאס

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפ"ח 13100-03-21 מדינת ישראל נ' דעאס(עציר)

בפני
כבוד השופט עמי קובו - אב"ד
כבוד השופט מיכאל קרשן
כבוד השופטת מרב גרינברג
בעניין: **המאשימה**

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז מרכז
ע"י ב"כ עו"ד קרן לוי

נגד
הנאשם
מוחמד דעאס
ע"י ב"כ עוה"ד אבי חימי ועבד אבו עאמר

גזר דין

רקע

- נדירים הם המקרים שבהם אדם קוטל חייו של אדם אחר, נדון לעונש מאסר, מסיים לשאת את מאסרו, ושנים אחדות לאחר מכן שב לסורו ורוצח אדם נוסף. כזה הוא המקרה שלפנינו.
 - הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירה של **רצח (באדישות)**, לפי סעיף 300(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: **החוק**) ובעבירה של **חבלה בכוונה מחמירה**, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק.
 - על פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם התגורר בשכנות לביתו של פוואז דעאס (להלן: **המנוח**) ובנו אחמד דעאס (להלן: **המתלונן**). בתקופה הרלוונטית ניטש סכסוך בין משפחת הנאשם לבין משפחת המנוח בעניין שביל הגישה המוביל לבתי המשפחות ובעניין זה התנהלו הליכים משפטיים אזרחיים.
- ביום 1.1.21 בשעת אחר הצהרים החל עימות מילולי בין משפחת הנאשם לבין משפחת המנוח במסגרתו פרצו בנות משפחת הנאשם את הגדר המשותפת בין הבתים, נכנסו לחצר הבית וחזרו לבית הנאשם. במהלך ההתרחשויות התקשר המנוח למשטרה ודיווח על אודות העימות. בשלב זה, הבחין הנאשם שהמתלונן - בנו של המנוח - עומד על גרם מדרגות הבית וצועק לעבר משפחת הנאשם. הנאשם יצא מביתו כשהוא מצויד בסכין, עלה בריצה במעלה המדרגות לעבר המתלונן והמנוח, וכאשר המתלונן הבחין בו החל להימלט מפניו במעלה המדרגות. הנאשם רדף אחריו, וכאשר השיגו דקר אותו באמצעות הסכין בבית החזה האחורי ובעכוזו. המתלונן הצליח לחמוק מהנאשם ועלה במדרגות. בשלב זה ירד הנאשם במדרגות לכיוון היציאה מהבית ובאותה עת ירד גם המנוח במדרגות כדי לסייע לבנו וכדי להגן על משפחתו מפני הנאשם, והרים עציץ בידו. כאשר הבחין הנאשם בכך, עלה בחזרה במדרגות לעבר המנוח, המנוח השליך את העציץ במורד המדרגות, והנאשם דקר אותו באמצעות הסכין דקירה אחת בבטנו, וזאת בשוויון נפש לאפשרות גרימת מותו. מיד

לאחר מכן נמלט מהמקום.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרם למנוח פצע דקירה בבטנו אשר הביא למותו בתוך פרק זמן קצר. למתלונן נגרמו פצעי דקירה בבית החזה האחורי ובעכוז.

4. הצדדים הגיעו להסדר טיעון, לפיו כאמור הודה הנאשם והורשע בעובדות כתב האישום המתוקן, וסוכם כי הצדדים יעתרו במשותף לעונש של 25 שנות מאסר בפועל. בנוגע לעונש מאסר על תנאי בן 12 חודשים התלוי ועומד נגד הנאשם, מלכתחילה הוסכם שהמאשימה תעתור להפעלתו במצטבר, וההגנה בחופף, אך בהמשך הסכימו הצדדים על הפעלת המאסר על תנאי, חציו במצטבר וחציו בחופף. עוד סוכם, שהנאשם יפקיד סך של 50,000 ₪ לטובת פיצוי נפגעי העבירה, וכי המאשימה תעתור לפיצוי מרבי בגין עבירת הרצח ופיצוי נוסף למתלונן, וההגנה תעתור לפיצוי נמוך יותר.

טיעוני הצדדים

5. ב"כ המאשימה, עו"ד קרן לוי, טענה כי העונש של 25 שנות מאסר בפועל מגלם את חומרת מעשיו של הנאשם, ומנגד מתחשב בהודאת הנאשם באשמה ובלקיחת האחריות. במסגרת המשא ומתן בין הצדדים השתכנעה המאשימה בדבר הקושי שהיה הקיים בנוגע ליסוד הנפשי של העבירה, ובשל כך כתב האישום תוקן לעבירה של רצח באדישות. כן נשקלו סוגיות ראייתיות נוספות הנוגעות לאירוע כולו, לרבות העובדה שבמהלכו הושלך עציץ לעבר הנאשם. נשקלה לחומרה העובדה שמדובר בנאשם שהשתחרר זה מקרוב, בשנת 2018, מריצוי עונש בגין עבירת המתה קודמת. בנוגע לפיצוי, עתרה המאשימה לפסוק את הפיצוי המרבי למשפחת המנוח, בין היתר לאור העובדה שהמנוח, אבי המשפחה, היה גם המפרנס. כמו כן, יש לפסוק פיצוי משמעותי למתלונן, אשר עבר עד היום ארבעה ניתוחים, ונגרם לו נזק רב. בקביעת גובה הפיצוי יש כדי לבטא גם את הסלידה ממעשיו של הנאשם. המאשימה עתרה לחלק את הפיצוי לבני משפחת המנוח, בהתאם לבקשת באת כוח המשפחה.

6. ב"כ הנאשם, עו"ד אבי חימי, עבד אבו עאמר ומשה וייס, טענו כי יש לכבד את הסדר הטיעון, שהוא תוצאה של הליך גישור ושל שעות רבות של מו"מ בין הצדדים, ונשען אף על קשיים ראייתיים בתיק. קיימת הלימה בין העונש המוצע לחומרת העבירות, תוך מתן משקל להודאת הנאשם ולחסכון בזמן השיפוט, ויש בכך כדי לתת מזור מסוים לנפגעי העבירות אשר מיוצגים על-ידי עו"ד מטעמם, ונתנו הסכמתם להסדר. מדובר בסכסוך מתמשך שבו דווקא הנאשם ומשפחתו פנו פעם אחר פעם לבתי המשפט לקבל עזרה בשל הסגת גבולם. כמו כן, המנוח הרים עציץ בידו, והשליכו לעבר הנאשם. מדובר בדקירה אחת באזור הבטן שאינה מלמדת על כוונת קטילה, אלא על יסוד נפשי של אדישות. העונש שהוסכם עליו עולה בקנה אחד עם הפסיקה הנוהגת לעבירת הרצח באדישות, וכן לעבירה של חבלה בכוונה מחמירה. הנאשם הוא צעיר, והעונש אינו מותיר לו תקוות רבות. בכל הנוגע לפיצוי, יש לתת את הדעת לכך שמדובר באירוע ספונטני, הנאשם השתחרר ממאסרו הקודם, ורצה להתחיל את חייו מחדש ואף היה מאורס. הנאשם ובני משפחתו כואבים על האירוע. בתי המשפט עורכים הבחנה לעניין הפיצוי, בין רצח בכוונה תחילה, לבין רצח באדישות, ובמקרים רבים נפסקו סיכומי פיצוי נמוכים שבין 80,000 ₪ ל-120,000 ₪. מי שיצטרך לשאת בעלות הפיצוי, הוא אביו של הנאשם, שאינו בקו הבריאות, וצריך לדאוג גם לנאשם שנמצא מאחורי סורג ובריח, וכן למשפחתו. לפיכך, עתרה ההגנה לקבוע סכום פיצוי מידתי.

דין והכרעה

7. לאחר ששמענו את טיעוני הצדדים, אנו סבורים כי הסדר הטיעון אמנם מקל עם הנאשם, אך לא נמצאה לנו עילה מספקת להתערב בו. מדובר במעשים שתוצאותיהם חמורות ביותר. על רקע סכסוך שכנים בשל עניינים פעוטי ערך, גרם הנאשם לפציעתו של המתלונן, ולמותו של אביו, המנוח, שנחלץ להגנת בנו. מעשיו הקשים של הנאשם

ממחישים פעם נוספת את הסכנה הרבה שגלומה בפתרון סכסוכים באמצעים אלימים, ובמקרה זה באמצעות דקירת סכין, אשר הובילה לתוצאה הקטלנית. על חומרתה של עבירת הרצח באדישות עמד לאחרונה בית המשפט העליון, מפי כב' השופט י' אלרון, בע"פ 2654/22 **מדינת ישראל נ' דישלבסקי** (6.12.22):

"עבירת הרצח היא מן העבירות החמורות ביותר בספר החוקים, ואף לאחר הרפורמה בעבירות ההמתה, עבירת הרצח "הבסיסית" שניה בחומרתה רק לעבירת הרצח בנסיבות מחמירות... מבין השינויים המשמעותיים שעוגנו ברפורמה ניתן לציין את היחס למעשה המתה באדישות. מעשה המתה שכזה שוכן כעת תחת עבירת הרצח "הבסיסית" בסעיף 300(א) לחוק - לצד מעשה המתה בכוונה. זאת, חלף מיקומה של המתה באדישות תחת עבירת ההריגה, בנוסחה קודם הרפורמה. בשינוי זה ביקש המחוקק לבטא את החומרה הניכרת ואת מידת אשמתו של הממית באדישות כך שמעשיו מבטאים "זלזול מובהק והתנכרות חמורה לערך של חיי אדם"... בהתאם, המחוקק החמיר בעונשו של הממית באדישות בשני מובנים - תיוגו כ"רוצח" על כל המשתמע מכך ו-"אות הקין" שיישא בעקבות מעשיו; וקביעת מאסר עולם כעונש המרבי במקרה של המתה באדישות. אם כן, הרפורמה בעבירות ההמתה מבטאת, כפי שצינתי רק לאחרונה "החמרה - מהותית, ערכית ועונשית בענישה במקרה של רצח באדישות".

8. הנאשם הורשע, כאמור לעיל, ברצח המנוח ובגרימת חבלה בכוונה מחמירה במתלון. אלה מחייבים הטלת ענישה מחמירה עד מאוד. העובדה שהנאשם דקר למוות את המנוח, אבי המשפחה, לנגד עיני בני משפחתו, מעצימה את חומרת מעשיו ואת הכאב והצער של משפחתו. יתר על כן, חומרה יתרה קיימת בכך שהנאשם (יליד 1993) ביצע את עבירת הרצח, לאחר שכבר הורשע בעבר בעבירה של הריגה, באמצעות ירי, נדון לעונש מקל של 7.5 שנות מאסר בפועל, נשא את עונש המאסר, שוחרר מהכלא בשנת 2018, ולא היה בכל האמור לעיל, כדי להרתיעו מלשוב לסורו, ובתוך פחות משלוש שנים מאז שחרורו ממאסר, פעם נוספת המית אדם.

9. מנגד, במסגרת השיקולים לכיבוד הסדר הטיעון, נתנו דעתנו לכך שמשפחת המנוח, על אף הכאב והצער הקשים שנגרמו להם במותו של אבי המשפחה, בחרה שלא להתנגד להסדר הטיעון, בעיקר מן הטעם שברצונה להפחית את "גובה הלהבות" ולעשות לסיום הסכסוך. עמדה זו מכריעה את הכף לטובת כיבוד הסכמות הצדדים.

כאמור לעיל, רכיב המאסר, לרבות הפעלת המאסר על תנאי, הוסכם בין הצדדים, ולא מצאנו עילה מספקת להתערב בהסכמתם זו, על אף ההקלה המשמעותית אשר הנאשם זכה לה. המחלוקת שנותרה נוגעות לפיצוי לבני משפחת המנוח ולמתלון עצמו.

10. בכל הנוגע לפיצוי למשפחת המנוח, אנו סבורים כי יש להטיל את הפיצוי המרבי הקבוע בחוק. כפי שעולה ממסמך שהוגש מטעם בני משפחת המנוח (ת/2) ומהצהרת נפגעת עבירה שהוגשה מטעם בתו, סונדוס סמארה (ת/3), עקב מותו של המנוח, המצב הכלכלי והנפשי של בני המשפחה נפגע בצורה קשה. החגים הפכו לימי סבל ללא אבי המשפחה. המנוח היה בעל לאישה, אב לארבע בנות ובן, וסב לחמישה נכדים - כולם אינם מצליחים עד היום להתמודד עם האובדן. בני המשפחה תיארו כי נכדו של המנוח, שהיה בן 6 כשסבו נרצח, היה יוצא מבית הספר ונעלם. הם החלו לחפש אחריו, ולבסוף גילו שהוא הולך ויושב ליד הקבר של סבו, ומבקש ממנו לחזור לחיים ולחכות לו ליד בית ספר, כפי שהיה נוהג לעשות. אחת הבנות, בת ה-16, בגיל ההתבגרות, מתקשה להתמודד עם המראה שראתה, את אביה נדקר ומדמם למוות מול עיניה. אלמנתו של המנוח נאלצה לעזוב את הבית, ולהתארח אצל בנותיה. המנוח היה עובד מבוקר עד ליל כדי לספק את כל צרכי הבית וההשכלה של ילדיו, ולראיה כולם בעלי תארים ובעלי מקצוע, בת מהנדסת תוכנה בחברת הייטק ומרצה באוניברסיטה, בת מהנדסת תוכנה ומורה למחשבים בבית ספר, בת שהיא אחות מוסמכת, בת שסיימה בגרות, ובן נהג משאית. כאשר אחת הבנות חלתה ועברה ניתוח קשה, נהג המנוח לישון לידה במשך שנה

במחלקת השיקום בבית החולים. המשפחה ביקשה להדגיש שלא נערכה סולחה בין המשפחות.

עוד עלה מהצהרת נפגעי העבירה (ת/3) כי המשפחה נאלצה לסגור את המסגרייה של המנוח, אשר במשך שנים רבות המשפחה הייתה מתפרנסת ממנה. המצב הכלכלי של כל המשפחה הדרדר מאוד עקב מותו של המנוח. כל אחד מבני המשפחה נפגע באופן אישי כתוצאה ממות המנוח. כל בני המשפחה, מגדול ועד קטן, עברו מהפך בחייהם, ושרויים כיום באי שקט, חוסר ביטחון, וחווים נזקים נפשיים וכלכליים.

לא שוכנענו שיש לקבל את טענות ההגנה לכך שיש להקל ברכיב הפיצוי בשל כך שמדובר ברצח באדישות ולא בכוונה. הנזק שנגרם עקב מותו של המנוח הוא רב מאוד באופן שאף הפיצוי המרבי הקבוע בחוק אין בו כדי לפצות בגין מלוא הנזק, ואין בכך שמדובר ברצח באדישות כדי לשנות מעניין זה. כך גם העובדה שאביו של הנאשם הוא זה אשר יצטרך לסייע לו בפירעון הפיצוי שיפסק, אין בה כדי להצדיק את הפחתת הפיצוי, וזאת בשים לב לכך ששאלת היכולת הכלכלית של הנאשם לפרוע את סכום הפיצוי, אינה מהווה שיקול רלוונטי בקביעת שיעורו, ובעת קביעת גובה הפיצוי לקורבן העבירה במסגרת גזר הדין, בית המשפט אינו נדרש להתחשב ביכולתו הכלכלית של הנאשם, אלא יש לפסוק את הפיצוי בהתאם לנזק והסבל שנגרמו לנפגעי העבירה (ראו למשל דברי כב' השופט י' אלרון בע"פ 5932/21 **קורובקוב נ' מדינת ישראל** (13.7.22) (פיסקה 15)). אכן, קיימת פסיקה שבה נפסקו סכומי פיצוי נמוכים יותר, כפי שטען ב"כ הנאשם, ואולם כאמור לעיל, סכום הפיצוי נקבע בהתאם לנזק שנגרם, ובמקרה הנוכחי שוכנענו כי הנזק שנגרם לבני משפחת המנוח אינו נופל במאומה מסכום הפיצוי המרבי הקבוע בחוק.

בנסיבות אלה, אנו סבורים כי יש לפסוק את הפיצוי המרבי למשפחת המנוח. חלוקת הפיצוי בין בני משפחת המנוח תהיה בהתאם לבקשת ב"כ המשפחה, עו"ד רותי אלדר (ת/8).

11. בכל הנוגע לפיצוי למתלונן עצמו, הרי שיש לפסוק עבורו פיצוי נפרד ומשמעותי, וזאת בגין הנזקים שנגרמו לו על-ידי הנאשם אשר דקר אותו באמצעות סכין, וגרם לו לחבלה. כפי שעולה מהצהרת נפגע עבירה שהוגשה מטעמו של המתלונן (ת/4) עולה כי חרב עליו עולמו כאשר אביו נרצח, והוא עצמו נפצע מידי הנאשם. הוא נאלץ לעבור ארבע ניתוחים, ועדיין צריך לעבור ניתוח נוסף. הוא נותר עם צלקות בגופו, אינו יכול להתאמץ, נפגע כושר עבודתו, ובמשך שישה חודשים לא עבד כלל. בת זוגו ניתקה עמו קשר לאחר הפציעה.

למען הסר ספק, המתלונן זכאי לפיצוי בשל הפגיעה בו, וזאת בנוסף לפיצוי עבורו כבנו של המנוח.

12. אשר על-כן, אנו גוזרים על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. **25 שנות מאסר בפועל**, שמניין מיום מעצרו, 24.2.21.
- ב. עונש המאסר המותנה שהוטל בתפ"ח (מחוזי מר') 47777-10-12 **מדינת ישראל נ' דעאס** (30.1.14) בן 12 חודשים יופעל - חציו במצטבר וחציו בחופף לעונש שמוטל בגין תיק זה, כך שסה"כ ישא הנאשם ב-**25.5 שנות מאסר בפועל מיום מעצרו**.
- ג. 18 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר כל עבירת אלימות מסוג פשע.
- ד. 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שנתיים מיום שחרורו ממאסר כל עבירת אלימות מסוג עוון או עבירת של החזקת סכין למטרה לא כשרה.
- ה. פיצוי בסך של 258,000 ₪ לבני משפחת המנוח, אשר יחולק באופן הבא:
 - (1) סנא דעאס, אלמנת המנוח - 73,000 ₪. מתוך סכום זה, סך של 50,000 ש"ח

שהופקד מראש, יועבר אליה.

(2) יארה דעאס, הבת הקטינה - 45,000 ₪. הסכום יועבר לאימה, אשר תחזיק את הכסף בנאמנות עבורה, עד להגיעה לגיל 18.

(3) כל אחד מארבעת בניו ובנותיו הנוספים, אחמד דעאס (שהוא גם המתלונן); רואן שחאדה, רנין דעאס, סונדוס סמארה - 35,000 ₪, לכל אחד.

ו. פיצוי בסך של 85,000 ₪ למתלונן, אחמד דעאס, בגין הנזק שנגרם לו כתוצאה מהחבלה (בסה"כ הפיצוי לאחמד דעאס יעמוד על 120,000 ₪).

סכום הפיצוי כולו, בניכוי 50,000 ₪ אשר הופקדו מראש, יופקד ב-30 תשלומים חודשיים החל מיום 1.6.23. המאשימה תעביר את פרטי המוטבים למזכירות בית המשפט.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, א' אדר תשפ"ג, 22 פברואר 2023, בנוכחות הצדדים.

מרב גרינברג, שופטת

מיכאל קרשן, שופט

עמי קובו, שופט, אב"ד